

Facka pro Putina. Většina afrických lídrů na summit do Ruska nedorazila

[novinky.cz/clanek/zahranicni-evropa-facka-pro-putina-nektere-africke-staty-na-summit-do-ruska-vubec-nedorazily-40438926](https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-evropa-facka-pro-putina-nektere-africke-staty-na-summit-do-ruska-vubec-nedorazily-40438926)

Vít Štěpánek

Vladimir Putin doufal v co nejširší účast, spokojit se však musí s mnohem menším formátem. Na dvoudenní summit Rusko–Afrika, který začal v druhém největším ruském městě ve čtvrtek dopoledne, však dorazilo jen sedmnáct šéfů afrických zemí. Ostatní se buď neúčastní vůbec, nebo poslaly jen nižší šarže. Na předchozí podobný summit přitom přijelo 45 hlav afrických států.

Pro ruskou diplomacii to znamená nevídaný políček a signál, že pozice mnohých států černého kontinentu vůči Rusku jako aktuálně válčící zemi se mění. Hlavním důvodem je podle všeho neochota Ruska prodloužit tzv. obilnou dohodu, která za zprostředkování OSN a Turecka umožňovala bezpečný vývoz především zemědělských produktů z Ukrajiny a Ruska. Velká část obilí a dalších komodit směřovala právě do chudých afrických zemí, z nichž mnohé jsou na dovozu existenčně závislé.

Rusové začali v Černém moři patrolovat na námořních trasách do Oděsy

Obilná dohoda ale z vůle Moskvy vypršela 17. července a Rusové od té doby intenzivně bombardují ukrajinskou přístavní infrastrukturu i sklady obilí. Navíc se objevují signály, že ruské válečné lodě zaujímají pozice na námořních trasách mezi Bosporem a ukrajinskými přístavy, aby obchodním lodím znemožnily tranzit.

„Je to vina USA a Francie“

O tom, že účast na summitu bude menší, než Rusové předpokládali, svědčí i nervózní vyjádření Putinova mluvčího Dmitrije Peskova. „Jde o bezprecedentní, nechutný nátlak ze strany USA, Francie a dalších západních zemí. (...) Skrze svá diplomatická zastoupení se snaží na africké lídry vytvořit tlak, aby nepřijeli,“ citoval Peskova list The Guardian.

Foto: Profimedia.cz

Jihoafrický prezident Cyril Ramaphosa (vlevo) do Petrohradu dorazil, jednání s Vladimírem Putinem budou ale tentokrát o poznání obtížnější. Snímek je z Ramaphosovy červnové návštěvy v Rusku

Podle serveru Deutsche Welle se většina afrických států před začátkem summitu komentářů zdržela, výjimkou je vysoký úředník keňského ministerstva zahraničních věcí Korir Sing'Oei. Ten ruské odstoupení od obilné dohody označil za „ránu dýkou do zad“.

Prezident Keni William Ruto na poslední chvíli účast na summitu odvolal s tím, že zájmy jeho země bude hájit delegace Africké unie. K podobnému kroku přistoupila také Nigérie, nejlidnatější africký stát.

Z důležitých afrických hráčů naopak dorazili egyptský prezident Abdel Fattáh al-Sísí nebo etiopský premiér Abiy Ahmed. Jak Egypt, tak Etiopie mají populaci přesahující 100 milionů a jsou na importu obilí kriticky závislé.

Plány na navýšení obchodu nevyšly

Malé nadšení řady afrických zemí pro spolupráci s Ruskem může pramenit i z toho, že Moskvou slibované razantní zvýšení obchodní výměny a ruských investic v Africe se nekoná. Na prvním rusko-africkém summitu v Soči na podzim 2019, kde byla africká účast téměř kompletní, totiž Putin slíbil navýšení vzájemného obchodu na úroveň 40 miliard dolarů. Skutečnost je však sotva poloviční a ruské investice v Africe daleko zaostávají za těmi americkými či čínskými.

„Většina afrických států ve skutečnosti je proti ruské invazi, jen se jim nelíbí morální imperativ, který kolem války na Ukrajině vytvořil Západ,“ cituje Deutsche Welle Amaku Ankua, ředitele africké sekce konzultační společnosti Eurasia Group. Podle odborníka však západní státy musí brát v úvahu fakt, že v řadě afrických zemí stále přetrvává pocit vděku Sovětskému svazu (a Rusku jako de facto nástupnickému státu) za podporu v boji za dekolonizaci.

Testem „loajality“ afrických zemí vůči Moskvě bude některé z příštích jednání v OSN týkající se ruské invaze. Při hlasování v březnu 2022 o rezoluci ES-11/1, odsuzující ruský vpád na Ukrajinu, se některé významné africké státy jako Alžírsko, Etiopie či Jihoafrická republika hlasování zdržely, Eritrea byla proti.

Rusko pokračovalo v náletech na obilí. U Dunaje zasáhlo další sklad

